

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főter 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 3 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Katholikus körök.

A legújabb időben lázas tevékenységet fejtenek a rom. kath. lelkesek, hogy az ország minden egyes községeiben kath. egyesületeket alapítsanak. Ennek következtében, alig van ma már, széles-e hazában község, ahol kath. kört ne állítottak volna. A „Csongrádi Közlöny“ m. vasárnap megjelent számában szintén közölve volt, hogy tisztelendő Csapó János rom. kath. segédlelkész ur, a helybeli parochia helyiségében szintén megalakította a „Csongrádi katolikus kört“, és annak ideiglenes elnökéül: Hegyi Antal plébános urat választották meg. Ki az alakításról felvett jegyzőkönyvet és a „kör“ alapszabályát jóváhagyás végett a m. kir. belügyminiszterhez fogja felterjeszteni. Természetes dolog, hogy a miniszterium azt jóvá is fogja hagyni.

Mi, készséggel elismerjük, hogy a katolikus körök, egyesületek, vagy szövetkezetek olyan helyeken, a hol a kath. vallásuak elenyésző kisebbségben vannak, vagy a hol a kath. vallás elvan nyomva, vagy legalább

is alárendelt vallás: szükségesek; de ott, ahol a rom. katolikus vallás uralkodó vallás, ott a kath. körök alakítása teljesen felesleges, szükségtelen.

De Magyarországon szükségtelennek tartjuk nem csak a kath. egyesületek szervezését: hanem éppen olyan feleslegesnek tartjuk a protestáns, zsidó, vagy bár milyen felekezeti egyesületek alakítását is azért, mert a vallás-szabadság, a vallás-egyenjóság törvénybe van iktatva.

A felekezeti egyesületeket, szövetkezeteket, helyén látjuk ott, ahol egyes felekezetek elvannak nyomva, vagy üldözöttek. Helyén látjuk Oroszországban, ahol a kath. vallás alárendelt vallás; ahol el is van nyomva. Ott kell, hogy a katolikusok szövetkezzenek, egyesületeket alakítsanak, hogy így összetartva, váltsanak dacolhassanak elnyomóikkal, az önkényes államhatalommal. De vajon, szükséges-e, kell-e nálunk Csongrádon kath. kört alakítani? Hiszen községünkben más felekezetűek egészen elenyésző kisebbségben vannak. A legutóbb tartott népszámlálás alkalmával kitűnt, hogy 20.803 lélek közül az izraeliták

száma 400-at sem tesz ki, a protestánsok meg alig vannak 60-an. Tehát 20.803 lélek közül 20.343 r. katolikus és csak 460 a más vallásu. Mi értelme van tehát nálunk a „Katolikus kör“ szervezésének? Ezt épp oly szükségtelennek, pláne neveltségesnek tartjuk, mintha ugyancsak nálunk, ahol a 20.803 lélek közül egyetlen-egy sínes más nemzetiség mint magyar, valakinek eszébe jutna magyar-olvasó együletet, vagy bármiféle magyar egyesületet állítani azért, mert nemzetiségünket, nyelvünket féltene attól a néhány vásznas tóttól, akik heti vásárok alkalmával a piacon egymás közt nem magyarul beszélnek.

Hiszen jól tudjuk mi azt, hogy Molnár János néppárti apostol unszolására nem azért szerveztette Hegyi Antal plébános ur a „Katolikus Kört“ mintha féltene a katolikus vallást, mert hiszen tudjuk mi azt, hogy a t. plébános ur is meg van arról győződve, hogy egy vallás, a mely Istentől származott, melynek tanai isteniek, romba nem dőlhet, meg nem semmisülhet; hanem a katolikus kör ala-

TÁRGYA.

Farsang után.

Kezdünk nagyon őszinték lenni és nem általjuk magunkat. Egy fővárosi lap után, mely megírta, hogy fásult unottság uralkodott a pesti bálakon, eljön a vidék is az ő őszinte igazmondásával. Pedig a vidéken alig lehet félreértés nélkül az igazságot megmondani, a nélkül, hogy ne személyes megbántásnak találják. Bál van elég, de ezeket a bál bevételre igényt tartó humanitárius célzatu egyleteinek régi szokásait fenntartva rendezik, s ezekből a kedélyesség elvesz, de a mi egy jó mulatságnak színe gya nonja: a közönség is tömegben hiányzik. A hét köznapi élet fejlesztette ki annyira az igényeket, hogy kivételes napokra nem telik. A hazi estélyek luxusa, de főként a közterhek megnövekedése, a ruházatban és a comme il faut életben a megkívánt terhek, mindenkit visszatartanak a farsangi mulatságoktól. És talán nem tűnök fel ama distingúziómmal, ha azt mondom, hogy talán a jezsuiták nevelési elve is: az acumulatio. Ez egy szellemi pestis, mely végigpusztít egész Európa testén. A vetélkedés, melyben mindenki leledzik. Mely miatt nincs társadalmi érintkezés, mert a kik a vetélkedésben gyöngébbnek érzik magukat, csak félrehúzódnak. A vetélkedés mezeje a ragyogás. Ma mindenki tul akarja ragyogni a másikat, ha becsületvesztés, ha börtön árán is.

Társadalmi és közgazdasági szempont-

ból fontos és szomorú tünete napjainknak az, hogy a farsang szórakozásai egyszerűbbeké, szerényebb igényűekké lettek. Eppen ama körülmény, hogy még azon országok sem tesznek kivételt, melyeknek vidám és élénk farsangnapjai legendászerű hurrel bírnak, igazolja, hogy a visszaélések mélyreható oka van s ez nem egy város vagy ország különlegessége.

Az izlésben, kényelemben és élvezetekben folyton fokozódott és az utóbbi években óriásilag túlesigázott igények, az ezekkel lépést nem tartó gazdasági és pénzügyi viszonyok hanyatlása folytán természetes, hogy reakciót szültek és bekelletett következnie annak az időnek, melyben nem csak hogy ki nem elégíthetők a szerfelett magas igények, hanem a létfontartás nehéz küzdelmei és a becsület, valamint az egyéni tisztesség terén mindenféle lesújtó veszteségek, visszavonulásra, takarékosagra és elővigyázatra intenek.

Nem értjük ezzel azt, mintha a pauperizmus terjedne, de az élet túlesigázásából származott s ezzel arányban nem álló vagyoni fogyatékoságot, mely ugy társadalmi, mint közgazdasági viszonyainkra nehezül.

Társadalmi szempontból éppen a letűnt farsangban beköszöntött józanabb iránynak csak örülnünk lehet és ha a józan iránynak nyomai mindinkább szembetűnőekké lesznek, csakugyan egy egészségesebb rendszer és életiránynak vehetik meg alapját: a kereskedelmet, ipart, vagyis a gazdasági szempontot illetőleg igaz ugyan, hogy némi fuvart idézett s időzne elő e változás, de ez csak időleges és könnyen pótolható.

Ne sajnálja senki tehát a szórakozások és kedvtelések költséges élvezeteit, hisz az a parányi hemu, mellyel homlokunkat a mult napokban illettük, ma már nem jelenti a javulást. Ellenben elismerni, hogy az Európaszerte pusztító ragály: a könyelmű fényűzés, nagyzás társadalmunk legnagyobb, legveszedelmesebb kórsága: ennek beismerése a legigazabb hamvazó szerdai hangulat s beillik az egész bójtre.

Farsangi emlékeimből.

Irta: Don Juon.

Nem tehetek róla, akár milyen rövid legyen a farsang, nekem mindég akad egy kis kalandom. A negyvenkét napos, legutolsó farsangról is ime két, negyveukét sorban megírt kalandom:

I.

Jelmezbáli kaland.

A belvárosi lámpatisztítók jelmezbálján esett meg velem ez a kis malheur. Közvetlenül a csapra ütött sörös hordó mellett láttam meg őt. Maga a megeszeméyített egészség az ő kilenczven kilójával, dupla tokájával, vad galamb szín szemével, fitos orrocskájával.

Észvesztem belehabarodtam.

Felkérem egy-két három turra, feltűnt, hogy mindég ódalgot, hogy nem ér rá, meg talán nem is szabad, meg hogy az urfi nagyon hunczut.

Meg hiszem azt.

kitásával egész más czélt akarnak elérni, amely czél nem csak a kath. vallás tanaival, de bármelyik keresztény vallás tételével homlokegyenest ellenkezik.

Ezek a t. urak a „Katholikus Kör“ alakításával nem a keresztényi erényeket: a türelmet, az egyenlőséget és a felebaráti szeretetet akarják a népben megerősíteni, hanem a felebaráti türelmetlenség, a gyűlölség, és a kasztrendszer magvát szándékoznak egyrészt elhínteni, még más részt önző hatalmi és pártérdekeiket akarják kielégíteni.

Hiszen mindenki előtt tudva van, hogy Hegyi Antal igen tisztelt plébános ur nagy népszerűsége, ma már romokban hever. Tudja már minden elfogulatlan választó polgár, hogy a t. plébános ur, a nép bizalmával hártalanul visszaélt. Mert nem a nép érdekeit szolgálta, hanem mindenütt, ahol csak alkalma nyílt, önző érdekeit toltta előtérbe.

Ma, már nem árnithat el, nem vehet le lábáról senkit azzal, hogy a katolikus vallás veszélyben van. Ma már meggyőződött róla minden választó polgár, hogy a katolikus vallás sem nem volt, sem nem lesz veszélybe. Éppen azért polgárságunk józanabb részét, a választók nagy többségét félrevezetni nem lesz képes.

Hiába kapkod a mentő szalmazálishoz; hiába állt a néppárt szolgálatába; hiába adta el meggyőződését Molnár János apát-plébánosnak és hiába alakítja a katolikus kört: összedől népszerűségének romjaiból néhány mocskos vályogot megmenthet ugyan, de újból fel nem építheti.

A „Katholikus kör“ alakítása e szerint csak arra való lesz, hogy néhány száz fanatizálható, félkegyelmű polgárnak tájékoztatanságát és észbeli korlátoltságát felhasználva, a

felekezeti gyűlölséget szítsák, a polgároknak egymás iránti kölcsönös tiszteletet és felebaráti szeretetet romba döntsek csak azért: mert Hegyi Antal plébános ur és vele egyetemben holmi Molnár János-féle néppárti országháborítók önző hatalmi érdekei azt úgy kívánják.

A katolikus vallás tanait nem körökben bor és pipaszó mellett szokás hirdetni; Krisztus urunk tanait nem alapszabályokkal ellátott egy-letekben terjesztik; nem félreeső eldugott, mindenki által hozzá nem férhető helyiségekben tanítják az evangéliumot: hanem az Ur felszentelt hajlékában, nyilvános, minden keresztény katolikus lélek által hozzá férhető helyen — az anyaszentegyházban, a kath. templomban.

Nem katolikus kör kell ide: hanem jóra való, jámbor katolikus pap, aki a katolikus hívőket Krisztus urunk magasztos tanaira oktatja, vallásukban megerősíti.

Rétfelosztási mizériák. Lapunk m. vasárnap megjelent vezércikkében voltunk bátrak kimutatni, hogy az u. n. „9“-es bizottság minő lelkiismeretlenséggel járt el akkor, midőn beleegyezett abba, hogy Hegyi Antal plébános ur jogtalanul 3 telek utáni járandóságot okkupálhatott el Csonrád közbirtokosságától. Annak az értéket, hogy mennyivel károsítottak meg a jogos tulajdonosok, 7000 frtra tettük. Azt is kimutattuk, hogy ha bár per útján vissza vehetjük a t. plébános urtól a jogtalanul elsajátított járandóságot, de hasznunk akkor sem lesz, mert azt a három telek utáni járandóságot 3784 részre kell osztani. Azonfelül még mindig fenn marad 4 $\frac{1}{2}$ ház rész bokros, kilenczes és rét,

melyet az igazsághoz hiven ismét a birtokosság közt kellene kiosztani.

Tehát nem lesz rá más mód, mint azt a 20 $\frac{1}{2}$ ház rész járandóságot, vagy inkább annak jövedelmét, vagy a szegény alap javára, vagy évenként a szegény tanulók felségélyezésére fordítani.

De a tisztelt „9“-es bizottság még egyéb mulasztásokat is követett el. A legnagyobb mulasztása az volt, hogy a helyett, hogy ősszel fogantositotta volna a felosztást, tavaszra halasztotta. Így a járandóságokat parlagon kellett hagyni, nem szánhatták fel és nem vethették be. De mi fog akkor történni, hogy ha az időjárás miatt kora tavasszal sem oszthatják fel a rétet, ami nagyon meg történhet. Ki téríti meg akkor azt a majdnem kiszámíthatatlan kárt, ami ez által a jogos tulajdonosokat fogja érni?

Ki téríthetné meg más, mint a „9“-es bizottság azon tagjai, akik okai voltak a huza-vonának. Majd akkor tessék elő állni! Akkor tessék a mellüket verni, mikor felelősségre vonnattatnak! Ez pedig bizonyos hogy be fog következni.

Különben a mulasztások egész sorozata terheli a „9“-es bizottságot. Hiszen a felosztást csak részben vették keresztül, amennyiben vannak felosztatlan területek, melyekhez a réti birtokosság jogot formál; melyeknek felosztását vagy elfelejtette a bizottság, vagy nem akarta felosztani.

Ott vannak az eltöltés következtében létre jött tiszta-folyam ágak, az ugynevezett dög-tiszák, meg a dög-tiszta medrek és azokat környező fűfahuhások. Hát ezekkel mi történik?

Nézetünk szerint ezeket is ki kellett volna osztani a birtokosság közt. Hiszen ezek is a réthez tartoznak. Nem a várost illetik, ez csak

Egyszer a kokárdás fő lámpagyújtatóbárendező mellém áll s energikusan szedi ránczra a homlokát.

— Minek nézi maga a mi mulatságunkat.

— Furcsa kérdés. Elit-bálnak.

— Nem is nézheti másnak s e közben a markában ropogtatta a kezemet. Hát akkor megtiltom, hogy a csapós lányt táncoltassa.

Le voltam forrázva. Le kellett magamat hűtenem. Tőle kértem egy pohár sört. Ugy vélem, tetszettem neki: nagyon habosán adta.

II.

A Milcsi kisasszony fogja.

Mivel Milcsinek hívták, gondolhatják, hogy angyal volt.

Az is az elejéből.

Fodormenta színű toalettkben volt és mousselin illattól volt terhes a frufruja. A milleniumi esztendő úgy ünnepelte a bálkon, hogy a broschában egy Arpádházi királyt tett be. Nagyon loyális volt a lelkem.

Egyrengő polkában, a mint végig rezgett velem a termen, belerezgett filoméiai hagján a tubusomba.

— Szereti ön a regényességet.

— Véghetetlenül — feleltem én megittasodva.

— No ez, dicső! Akkor tudja mit, post-resztantezzünk egy kicsit.

— Megállottam a rezgésben. A megilletődéstől.

Abban egyeztünk meg, hogy „Vadrózsa“ álnéven fogok hozzá levelet írni. Miután ott

fentebb kijelenttem, hogy csak negyvenkét sorig akarom igénybe venni az önök becses türelmét; rövide fogom a dolgot.

Milcsikémnek, a Vadrózsnak az a malheurje volt, hogy egy másik kisasszony, a ki nem szerelemben, hanem — fogfájásban utazott, szintén Vadrózsa név alatt várt levelet. És őh fátum a levelet megcsesérték a postán.

Milcsy ezt olvasta: Jöjjön azonnal, ha fájdalmaitól szabadulni akar. Milcsy az én ártatlan gerliczém elment a jelzett helyre és a fogorvos se szó se beszéd kihuzta neki a bal részen lévő zápfogát. Mint egy tuba ugrott fel Milcsy.

Hogy merete ezt ön tenni.

— A levele elapján, a melyben előre jelzi, hogy ne hallgassak ööre, hanem akár-hogy ellenkezik, huzzam ki a már néhai fogát. Én megittetem. Kérek két forintot.

... Milcsy egy foggal és két forinttal szegényebben, de szerelemben gazdagon jött le a fogorvostól. A vadrózsa név alatt hozzá irt leveleimet azonban többé nem merete a postán kivenni.

Egy hirlapiró emlékirataiból.

— Jogositott közlemény. —

Ira: Gárdonyi Géza.

Pardon, uram!

— Tessék!

— Ön Felenváry?

— Az vagyok.

— A „Kisdizsnó“ című élcslap szerkesztője?

— Meg akarja rendelni.

— Nem!

— Akkor nem vagyok az.

— Uram! — szolt, miután kiürülte magát, — én a „Kákoncsapi Közlöny“ szerkesztője vagyok.

— Isten tartsa.

— Ismerem önt hirtől.

— Annak örülök.

— Önt keresem már három nap óta folyton.

— És nem talált. — tudom, különben mivel szolgálhatok.

— Jöjjön le hozzám munkatársnak, segédszerkesztőnek.

— Vannak leányai.

— Legényember vagyok.

— Mit fizet?

— Kétszáz forintot havonként.

— Bocssásson meg, de szeretném, ha írásbeli szerződést kötnénk.

Ujságírók közt nincs ugyan az ilyesmi szokásban, de megcsináltuk.

A Kisdizsnó című lapomat oda ajánlékoztam a nyomdászomnak, magam pedig egy óra mulva a robogó vonaton ültem.

Az én bozontos, medveszőrtű szerkesztőm nem volt valami mulatságos utitárs. Csupán akkor mozdult meg a szája, mikor egy óriási „O“ betű alakjában ásitott vele. Ilyenkor azt hittem, hogy az álkapcsa kifíczamodis. Derék nagy álkapcsa volt, Sámson ilyennel verhetné széjjel a fiiszteusokat.

— Tud-e durakozni? — kérdezte egyszer a szerkesztőm.

— Azt hiszem még nem felejtettem el.

— Nagyon szép játék.

— Megjárja.

kétségbevonhatatlan tény. E felett, a „9“-es bizottságnak még a végleges felosztás előtt kellett volna intézkednie.

Nagy hiba volt az is, hogy a felosztott területek utjait, községi utaknak mondotta ki, holott azok szintén az egyes birtokosok tulajdonát képezik. Ha ezeket az utakat a város kezeli és így a város tulajdonába mentek át: joga van a képviselőtestületnek akkor elzárni a birtokosok orra elől, amikor éppen jónak látja. Így azután megtörténhet, hogy az egyes birtokosok, birtokaikat megsem közelíthetik.

Ezekből látható, hogy a „9“-es bizottság nagyon felületesen járt el.

Minden esetre kívánatos lenne, hogy az előjáráság hozza helyre a „9“-es bizottság mulasztásait, oly módon, hogy hívja egybe a birtokosságot, hogy ezekben az eldöntetlen ügyekben a felosztás foganatosítása előtt határozhasson.

UJDONSÁGOK.

— **Hajóhid a Tiszán.** Mióta a nagyrétet felosztották, több ízben foglalkoztak a kezdéssel, hogy mi módon lehetne az átjárást megkönnyíteni. Abban mindannyian egyet értek, hogy a komprendszer nem tökéletes. Egyszer aztán hírt kaptunk, hogy az esztergomi dunai vashid eladó. Sohlya Gyula indítványt is tett, a községi képviselőtestületnek, hogy a község szerezzze meg és eszközöljön ki vámszedési jogot. De a községi közgyűlés Eszes Mátyás ur felszólalása után, ki a hid-arat is magasnak gondolta, de a kezelést is költségesnek tartotta, ezt a kérdést levette napirendről. Most azonban kisült, hogy az esztergomi vas hajó-hid valami potom árán kelt el: megvette a dunai csavar-gőzös hajózási társulat 12000 forintért. Ugyan az a társulat most arról értesítette Sohlya Gyula jegyző urat, hogy 120 méter hosszúságú, szakaszokra osztott, folyó-hajó-dídat 4000 forintért hajlandó lenne a birtokosságnak eladni. Mon-

danunk sem kell, hogy az esetben, ha a nevezett hajóhid jó karban van, minden további haladék nélkül meg kell vásárolni. Legyen már egyszer vége, annak a nyomorúságos komp közlekedésnek.

— **Tanítótestületi ülés.** A helybeli általában segélyezett községi elemi iskolai tanítótestület ma d. e. 10 órakor rendes havi ülést tart, melyben mint értesültünk, indítvány fog az iránt tételni, hogy nemzetünk ezredéves fennalását a községi elemi iskolák is méltóképen ünnepeljék meg.

— **Beszűntetett sajtóper.** Réti Ferenc csongrádi volt főszolgabíró nevében a kir. ügyész h. sajtóper indított Csemegi Antal és Forgó G. Imre csongrádi lakosok ellen. A tárgyalás márczius 2-án lett volna, de az ügyész a sajtóper visszavonta s így a kitűzött tárgyalás elmaradt.

— **Értekezlet a bandérium ügyében.** Csongrádvármegye milleniumi hódoló bandériumának szervezése ügyében, ma délelőtt értekezlet lesz a főispán elnöklése alatt. az ő elfogadó termében. Vadnay Andor dr. főispán ez értekezletre a m. hó 29-én érkezett hazá Budapestről.

— **Veréb helyett asszony.** Korom Lajos mindszenti kereskedő most egy éve azzal foglalkozott unalmában, hogy üzletéből Flaubert pus-ával lövöldöztesse az utcán ugráló verebeket. Ez olyan alkalomkor, a midőn vevők nincsenek a boltban, mindenesetre vidám időtöltés, hanem ez esetben bajjal végződött. Nem verebet, hanem egy asszonyt. Ladányi Pálnét találta el Korom, a kinek a fejébe négy szem serét furódott. A boltos e miatt vád alá került. A törvényszéki végtárgyaláson kitűnt, hogy a serétek által ütött tebek nyolcz napon belül gyógyultak s így bünvádi eljárásnak nem volt helye. Csupan utrendőri kihágás miatt ítélték el 5 frt pénzbüntetés s 40 frt kárösszeg megterítésére.

— **Köhögés rekedtség és lnyálkásodás** ellen régen ismert háziszser a pemetefű. Ezen fűnek kivonatából Réthy Béla b. csabai gyógyszerész cukorkát készít, melyben a pemetefű méltán dicséret hatásossága, kellemes ízzel párosul. A pemetefű cukorka minden gyógyszerárban kapható. Egy doboz ára 30 kr.

Nagy fogadás történt Czeglédén a híres alföldi városban. Ugyanis Ungváry László Gyümölcsfa-iskola tulajdonos, kinek tudvalevőleg a város határában nagy szabású gyümölcs-fa telepei vannak, arra fogadott egy ottani tekintélyes tagokból álló társasággal, hogy hozzá Magyarország és a szomszédos tartományokból a csemete szétküldési ideje alatt a rendelőkétől naponként 250—300 levél érkezik. A fogadás feltételei igen nehezek, de hisszük, hogy abból Ungváry dalmasan kerül ki, mivel megszoktuk már mindazt elhinni, mi munkájával, állításával, illetve nevével összefüggésben van. Mindazonáltal mégis kíváncsiak vagyunk arra, hogy vajjon a fogadásban ki lesz a nyertes?

„**Vulcán**“. Nem mondunk sokat, midőn azt állítjuk, hogy a gépipar hazánkban olyan lendületet vett, miszerint Európának régi iparúzó államai irigységgel tekintenek ránk. A számos, utóbbi időben alakult iparvállalatok között a „Vulcan“ gépgyár-részvénytársaság — ezelőtt Gutjahr és Müller, Reinhard Fernau & Co. Budapest, V., Váci-ut 70. (fiókgyár Bécs) — a legelső helyet foglalja el. Számítva a technika és szaktudományok haladásával, ezen vállalat gyárait a legújabb és legjobb munkagépekkel látta el és ez által olyan képességre tett szert, hogy a budapesti és bécsi gyárak megtekintésére meghívott bel- és külföldi szakemberek osztatlan elismeréssel árasztották el. Nagyon messze vezetne, ha ezen gyár összes gyártmányait akarnók elősorolni, miért is csak a malomberendezési és malomgépeket, mindennemű szerszámgepeket fém, fa és kő megmunkálására említjük fel.

A milleniumi kiállítás látogatóinak különben bő alkalmuk nyílik a „Vulcan“ gépgyár készítményeit megtekinteni.

Az osztálysorsjáték mint iskola-alapító. Budapestről írják lapunknak: Hogy a szerencse istennőjének szeszélyei mily kifürkészhetetlenek, eklatáns példa Magyarországnak egy távolcsfalva: Kántor-János, Szatmármegyének egy egyszerű, patriarchalisan berendezett, mintegy 1200 lelket számláló falucskája. Ezen helységbe néhány nap előtt oly tekintélyes pénzüsszeg érkezett be, mennyi az ottani postahivatalban talán még soha sem fordult meg. Ezen aránylag óriási pénzüssze-

— Nagyon szellemes játék.
— Nem vettem észre.
Beletaszította a kezét a belső zsebébe és kihuzott egy pakli kártyát.
— Játsszik?
— Nem bánom.
— Hát mibe szokta ön játszani?
— Biz én csak orrba.
— Az kellemetlen, sőt veszedelmes is.
— Hogyan?
— Kérem, nekem egyszer 31 kártyát vertek az orromhoz; az orrom úgy megdagadt, mint egy krumpli.
— Hát a mint akarja.
— Játsszunk pénzbe.
— Mennyibe?
— Egy forintba.
— Annyit nem reszkirozok.
— Talán nincsen?...
— Eltalálta.
— Hát miért nem szól? Adok én előleget.
Ismét beletaszította az öklét a belső zsebébe és kihuzta a tárczáját: ötven forintot számlált a tenyerembe.
És elkezdünk durákozni.
Az első partit elvesztettem.
— Dupla vagy semmi!
— Gyorsan kevert és osztott.
Elvesztettem a másodikat is.
Dupla vagy semmi!
— Tehát négy forint áll.
— Annyi.
— Elvesztettem biz én a négy forintot is, aztán vesztettem 8-at, 16-ot, 32-öt. Mire Kákonsapra értünk, nemcsak az ötven forintot nyerte vissza, hanem még én tartoztam neki 14 fittal.

Kákonsapra, a mint leszálltunk a vonatról, mentünk egyenesen a szerkesztőségbe. Ott letették a kuffereinket s aztán azon mód, a mint voltunk, az úri ruhában neki ültünk: folytattuk a játszmát egész éjen által. Az öregnek úgy látszott nagy kedve van játszani: kimelegedett. A szeméi fénylettek a lámpánál, mint a hiúzé.

Hajnali három órakor már 500 frt volt a veszteségem hatórákor 15,000, reggel 100 ezer, délután pedig éppen 16 millió forintjával tartoztam. Kijelenttem, hogy ezt aligha fizetem meg.

Fnyegtettem, hogy bepöröl és becsukat.

— Játsszunk tovább, mondtam.
Elhatároztam, hogy addig játszom vele, míg ő nem tartozik nekem tizenhat millió forinttal. Akkor majd én állok elő.

Mondhatom, hogy rettenetes nagy szerencsével játszott. Este felé már milliárdokkal tartoztam neki: sokkal több pénzzel, mint a mennyi az egész világon megfordul.

Kétségbe voltam esve.
Folyton attól féltem, hogy abbahagyja a játékot. Azonban ő ülve maradt és a játék kedv úgy növekedett, mint az én veszteségem.

Mikor már a trillióknál és quadrillióknál jártunk, akkor jutott eszembe, hogy talán ismeri a kártyákat.

— Uram! szóltam hozzá, — hozassunk új kártyákat.

— Mert én már valamennyit ismerem.
— Én is felelte egykedvűen.
— E szerint ön hamisan játszott?
— Nem én!
— Ön megcsalt engem.

— De kérem!
Mit? még szólni mer, mikor maga bevallja. Én följelentem önt. Elfogatom, becsukatok, felakasztatom, mert gazember.

Az öreg ur elképedt, azután hirtelen könyörgésre fogta a dolgot.

— Kérem ne haragudjék, ön nem tartozik nekem semmivel.

És letörölte a rengeteg öszezget az asztalról.

— Az már más.
— Bocsásson meg, szólt, cz az egyetlen örömem.

— A hamis játék?
— A durak.

— Rosz multság. Nekem ötven forintomba került.

— Kivette az ötven forintomat, az asztalra tette.

— Tessék, ezt visszaadom.

— Na ezt jól teszi, de látja, nem szép öntől, hogy pénzre játszik.

— Kénytelen vagyok vele.

— Miért?

— Először mert a munkatársaim 200 frtnyi fizetéséből 120 frtot okvetlenül vissza kell nyernem, különben tönkre megyek. Másodszor, mert ha potyára játszom, 24 óránál tovább senki sem akar velem durákozni.

Megkeverte a kártyát és elém tette.

— Tessék emelni.

get a Heintze Károly czég (Budapest, Szervita-tér 3.) küldötte és elképzelhető, hogy azt a vén postakocsit, míg a másfélórás utját az utolsó vasúti állomástól; Nyir-Bátortól megtette, ilyen epedve még sohasem várták. Az a pénzösszeg pedig, melylyel ez a postakocsi Kántor-Jánosiba bedöcögött, nem volt más, mint az osztálysorsjáték legutóbbi huzásán kisorsolt 60,000 koronás nyeremény.

Nevezett falunak egy 15 tagból álló társasága megbizta Csujá Imre postamestert, hogy költségükre Heintze Károly-nál sorsjegyeket vásároljon. A postamester megrendelt egy huszadokba felosztott I. osztályu egész sorsjegyet, melyekből a társaság mindegyike átvett egyet-egyét. Egy huszadot a postamester maga számára tartott meg, négy huszadot pedig mint az ottani református egyház gondnoka, ezen hitközségnek ajándékozott.

A megrendelt sorsjegyet, melynek száma 22,656 volt, az osztálysorsjáték huzásán 60,000 koronás nyereménnyel kihúzták. Magától értetődik, hogy az a nap, melyen a szerencse hír a Kántor-Jánosiak tudomására jutott, valódi örömnappé fejlődött. Hiszen ezen esemény nemcsak az ő igénytelen, egyszerű életsorsukba jelent nagy változást, de most már egy régi hő óhajtasukat is megvalósíthatják, t. i. az ugyancsak tekintélyes összegben részesült hitközségnek iskolát emelhetnek. Így tehát az osztálysorsjáték ezuttal egy magasztos kultur-célt mozgatót elő.

I R O D A L O M.

Milleniumi történet. Marczali Henrik egyetemi tanárnak az „Árpádok kora“ című nagyszabású monografiája, mely az „Athenaeum“ r. társulat kiadásában megjelenő, „A magyar nemzet története“ című, tízkötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) második kötetét képezi, immár befejezéshez közelg. A most megjelent 60. 61. számú füzetek az Árpád-ház kihálásáról, az utolsó Árpádokról szólnak, külön fejezetben van leírva a Kun László magyar király alatt vívott morvamezei csata, melynek oly nagy fontosságu politikai következményei lettek, a mennyiben a cseh Ottokár legyőzetvén, és a Habsburgi Rudolf vetélytárs nélkül megmaradván, megalapíthatta a most is dicsőségesen uralkodó Habsburg-ház fényes jövőjét. A magyar nemzet önzetes büszkeséggel hivatkozhatik erre a világtörténelmi nevezetességű fegyvertényre, hol a magyarok döntő szerepet játszottak, mintegy a nemzet sorsát láthatatlan kezekkel intező gondviselés által arra hivatva, hogy annak a hatalmas uralkodó családnak tegyenek tegyenek szolgálatot, amely a későbbi századokban megvédelmezi majd a magyart, a törököktől és a mindinkább terjeszkedő szlávoktól, melynek ereje Ottokár halálával összetörtött. Erre a nagyjelentőségű kora, a magyar nemzeti dynasztia hihálásának korára vonatkozólag, eddig még jóformán ismeretlen, igen számos és igen becses történeti adatot gyűjtött össze Marczali Henrik. A szöveg tömérdek szöveggéppel van illusztrálva, melyek közül csak a feltűnőbebet soroljuk fel. Így „Szent Margit koronája“, mely a nemzeti muzeumban őrizte tik, Dörre Tivadar rajzában „A margitszigeti apáca-kolostor romjai“, — Habsburg vára — „A morvamezei csatát“, továbbá Martell Kápoly, I. Albrecht római király és az utolsó Árpád-házi király, III. Endre egykoru arcképei. A füzetekhez műmellékletül van csatolva „A magyar szent korona“

szines képe. „Románkori egyházi régiségek a Magyar Nemzeti Muzeumban“, Mühibeck Károly rajzában; továbbá „A vászprém-völgyi apácák 1109. évből való alapító levelének“ és III. Endre kettős pecsétjeinek“ hasonmásai. A díszes füzetek ára 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombaton egy füzetet kapnak.

Naussen az északi sarkon. Ki hitte volna, hogy ez a század sok természettudományi csodája mellett még egy földrajzi fölfedezéssel is végződjék? Naussen megtalálta az északi sarkot, s most felé fordul úgy a tudós, mint a laikus világ figyelme. Az Ország-Világ, legjobb képes heti lapunk e heti (9-ik) számában hosszabb, avatott cikkben ismerteti Naussen nagy horderejű telfedezését, s három szép, eredeti képet is közöl Naussen utjáról. Képei közül még feltűnést keltő Ferdinánd fejedelem és Boris herceg arcképe, a Telefon Hirmondó kiállítási pavillonja, a bécsi toilette kiállítás képe, Mihalovics Ödön arcképe, a párisi kiállítás villamos reflektora stb. Szövegét irták Bersics Gusztávné (egy gyönyörű verset), Adorján Sándor, dr. Falk Zsigmond, Szöllösi Zsigmond, báró Malconus Béla, Francé Rasut tanár, ifj. Téglás Sándor, Toldy László, Szigeti József stb. Az Ország-Világ előfizetése negyedévre 2 frt; mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Hold-u. 7. sz. Budapest.)

A Hét Plebiscituma.

A Hét szerkesztősége az alábbiakban egy kérdést intéz olvasóihoz.

A legutóbbi idők egyik uralkodó jelszava így hangzik: tiszta választásokat! A halva született treuga Deinek is az lett volna első föltétele, hogy a parlament, egyesült erővel, módját ejti minden elképzelhető garanciával biztosítani a képviselő-választások korrektségét. Senki se tagadja, hogy erre szükség volna; senki se állítja, hogy a mai választási rendszer mellett a népakarat szabadon érvényesül. Bizony, egy kissé megváltoznék a parlament képe, ha csak azok kerülnének a házba, akik valósággal részesei a közbizalomnak. Sokan kimaradnának a kormánypárt némai és körülbelül ugyanannyian az ellenzék szájhősei közül. De vajon kik azok, akik benn maradnának, ha valamely mesés és egyelőre elképzelhetetlen választási mód lehetővé tenné, hogy az egész ország szíve szerint szavazzon?!

Nem igen lehet tudni. Az ellenzék így képzeli, a kormánypárt amúgy. Egy kissé mindenki másképpen: egyéni hajlandóságai szerint. Tisztára soha se tudhatjuk meg a dolgot. Az egész országot így ideálisan nem lehet megszavaztatni, csak akkép, mint ez már szokás

De nem lehetetlen, s nagyon érdekes volna kideríteni, hogy a művelt emberek egyik-másik szűkebb körében kik azok, akik joggal dicsekedhetnek az ország bizalmával. A kisebb kör ítélete már némi következtetést enged az általános hangulatra. Ha ezren meg-

mondják őszintén, kikben biznak leginkább, fogalmunk lehet róla, miképpen gondolkozik a több százézer.

Azért A Hét a következő kérdéssel fordult olvasóihoz:

Föltéve, hogy nálunk általános volna a szavazati jog; föltéve, hogy a képviselő választás liszták alapján történék; föltéve, hogy minden választó hét jelöltre szavazhatna, s föltéve végre, hogy a parlamentet az a 450 férfi alkotná, a kikre e liszták alapján a legtöbb szavazat esnék: ki az a hét jelenlegi képviselő, a kire ön rá szavazna? Kik azok, a kiket ön okvetlenül a parlamentben kívánna látni?

Nem szükséges, hogy a hét férfi egyazon párthoz tartozzék; a mi pártjainknak nincsenek fanatikusai, s ennél a képzeletbeli választásnál csak az egyéniség határoz, semmi egyéb. Ki az a hét férfi, a kiket ön, bármily szubjektív nézőpontból, a legméltóbbaknak vél arra, hogy az ország dolgait intézzék?

Fölkérjük összes olvasóinkat, (nemcsak az előfizetőket) sziveskedjenek e kérdésünkre válaszolni. Tudakozódásunk eredményét márczius 29-iki számunkban adjuk közre.

A „Hét“ szerkesztősége
VII., Erzsébet-körút 6.

Bolygó csillag vagyok...

Bolygó csillag vagyok,
Magánosan járok,
Utam nem diszitik
Ezerszin virágok.
Nem ragyogok én fenn
A kékülő égen:
Kihűlt csillagfényem
Kedvesem szemében.

Az én életem már,
Gyászborult csillag,
Bánatos ruhában
Sóhajtozva ballag.
A szív, e husdarab,
Czéltalanul dobog,
Ha megszűnt dobogni,
Akkor lesz csak boldog.

Szerelmem volt nekem
Áldást hozó szentem.
Nálta megbékéltet,
Fölvirult a lelkem.
Nem ismertem baját,
Gondját a világnak;
Egyetlen szerelmem,
Holtod után áldlak.

És aztán a sorsom,
Csak üz, csak haj tovább,
S a jövődő képe
Csalékony délibáb.
Oh, az élet vége
Tán sohasem jó le,
Midőn boldog lennék
Fehér szemfedővel.

Tamásy.

Felölös szerkesztő: **Éder János.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Gyógyszertár a „Szt.-Rókushoz” Csengraden.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy **ujonnan felállított**

gyógyszertáramat

a Kossuth-téren — Forgó Imre házában — a „Szt.-Rókushoz” ezimezve megnyitottam s akként rendeztem be, hogy az a t. közönség minden igényének megfeleljen.

A szabadalmazott gyógykülönlegességeken kívül raktáron tartom a legjobb s eredeti minőségű pipere készítményeket, gyógy- és pipere szappanokat, illatszereket a legváltozatosabb s legfinomabb minőségben.

Saját készítményeim közül különösen ajánlom a következőket:

Francia borszesz (sós borszesz), minden más készítményt felülmul. 1 üveg 50 kr.

Dentol szájviz. A fogak épen tartására s további romlásának megakadályozására biztos hatású s rendszeres használat mellett a fogfájást s szájbűzt teljesen megszünteti. Kapható 50 75 kros s 1 frtos üvegekben.

Dr. Richter fogpor. Kitünően tisztít s a fogakat nem rontja. 1 doboz 40 kr.

Seraif arczkenőcs. Ártalmatlan alkatrészekből álló s az arcbőr tisztátalanságainak eltávolítására kipróbált biztos hatású. 1 tégely 50 kr. és 1 frt.

Bárony hölgypor. Az arczon nem látszik s azt állandóan üdén tartja s bársonysimává teszi. 10 krtól fölttelé tetszés szerinti mennyiségben.

Folyékony gliczerin crème, az arcbőr ápolására s az arczpor alá használatra igen ajánlatos. 1 üveg 80 kr.

Magamat a t. közönség jó indulatába ajánlva, vagyok

tisztelettel:

Nigrinyi Zoltán.

gyógyszerész

3-1

A. alapított: 1865-ben.

A legjobb ZONGORÁK és PIANIÓK

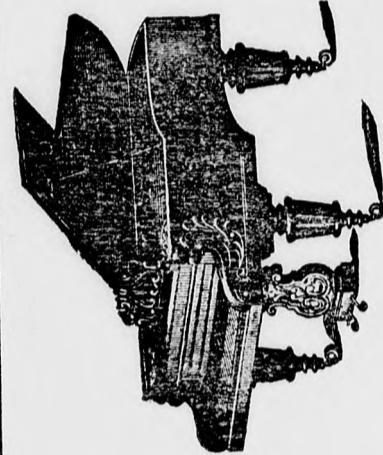
HARMONIUMOK
legelőbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

HECKENSTADT

hírneves zongoraeladási és kölcsönző intézetében.

Budapest, IV., KIEGYÓ-utca 7. SZ.

Schiedmayer és fia, leghíresebb zongorák és Thüringia Organ C. egyedli képviselője, a világ legjobb és legelőbb harmoniumai. — **ARJEGYZÉK INGYEN.** 6-b

Magyar Osztály-Sorsjáték.

35007 pénznyeremény 7932000 korona összértékben.

Legnagyobb nyeremény
a legkedvezőbb esetben

Egy Millió korona.

II. osztály. Huzás 1896. márczius 11-14-ig.			II. osztályu vétel-sorsjegyek árai:				III. osztály. Huzás 1896. május 12-28-ig.				
Nyeremény	korona	korona	1/1	1/2	1/10	1/20	Nyeremény	korona	korona		
1	à	100000 =	40.—	20.—	4.—	2.— frt.	1 jutalomdíj	600000	=	600000	
1	à	60000 =	II. és III. osztályu teljes sorsjegyek árai:				(1	à	400000	=	400000
1	à	40000 =	1/1	1/2	1/10	1/20	(1	à	300000	=	300000
1	à	30000 =	60.—	30.—	6.—	3.— frt.	(1	à	200000	=	200000
1	à	20000 =	Ezen eredeti árakon kívül II. osztályu sorsjegyek megrendelésénél ajánlott levél portója és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr., teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig ajánlási díj és 2 nyeremény-jegyzékért 40 kr. küldendő be.				(1	à	100000	=	100000
1	à	15000 =					(2	à	40000	=	80000
1	à	10000 =					(2	à	20000	=	40000
2	à	8000 =					(5	à	10000	=	50000
8	à	4000 =					(10	à	8000	=	80000
10	à	2000 =					(34	à	6000	=	204000
13	à	1000 =					100	à	2000	=	200000
100	à	400 =					200	à	1000	=	200000
860	à	200 =					2650	à	200	=	530000
9000	à	120 =					22000	à	150	=	3300000
10000 nyeremények összesen = 1648000							25007 nyeremények és 1 jutalom	=	6284000		

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

HEINTZE KÁROLY, Budapest

Szervita-tér 3.

Sürgőnyczim: LOTTOHEINTZE BUDAPEST.

Szervita-tér 3.

Megjelent:

FROMMER A. HERRMAN UTÓDA

magnagykereskedésének

Főüzlet:
V., Tükör-utca 5.

* BUDAPEST *

Fióközllet:
VI., Angrássy-ut 1.

diszes főárjegyzéke, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

„VULKÁN”**gépgyár részvény-társaság**

ezelőtt

Gutjahr és Müller — Reinhard Fernsu & Co.

Budapest.

Bécs.

— az első rangu malomépítészeti gyárban —

BUDAPESTEN, V., külső vácz-ut 70.

Sürgönyezim: „Gutjahr-vulkán.”

gyártanak

Sürgönyezim: „Gutjahr-vulkán.”

Az összes iparüző államok-
ban szabadalmazva.**Lengő-szilagépek (Oscillir-Sichter)**Az összes iparüző államok-
ban szabadalmazva.

Gutjahr-Müller es Soder szabadalma.

A tisztító és osztályozó-
gépnek előnyei:Egyszerű és czélszerű szer-
kezet;üzem közben csekély keze-
lést igényel;a gép sokkal több tiszta darát
állít elő, mint bármely más
ily fajta gép;ugyanazon gépen a legfino-
mabb derczék, valamint a
legdurvabb darák tisztít-
hatók;munkaképessége rendkívül
nagy; a gép csekély tért
igényel;bármely malomban lényeges
üzemakadály nélkül lehet
ilyen gépekkel egy daratisz-
títást berendezni.

A „Lengő-szilagépek” előnyei:

Az eredményeket tökéletesen szitálja és osztályozza; — a szitált lisztet tiszták, a derczék lisztmentesek és a darák „élesen” vannak osztályozva; — rendkívül egyszerű kezelés; — a szitált lisztnek tisztátalanítása egészen ki van zárva; — a géphez kevés szita-bevonat szükséges; — a gép csekély erőt igényel; — a gép járása tökéletesen nyugodt; — automatikus üzemre igen alkalmas; — a gép egy egész cylinder-rendszert pótol; a gép munkaképessége felülmulhatatlan;

továbbá:

lisztelő- és osztályozó gépek

Schnetzer Ágoston szabadalma.

A nevezett legújabb malmászati gépeken kívül gyártanak még: rögszítők, tarárok, gabona-osztályozógépek Boby féle rendszer és mások szerint „Vulkán” gabonatisztító- és kefélőgépek, örlőjáratok, gabona, liszt és darafelhúzó, szállítócsigák, dara-, liszt- és derczehengerek, felhúzógépek és járószekek.

Továbbá téglagyártási gépek Hotop E. hírneves rendzere szerint.

Nyersöntvények saját és idegen minták után, fogaskerekeket géppel formázva.

Mindennemű szerszámgepek fém, fa és kő megmunkálására.

Gőzgépek kipróbált rendszer szerint, vizikerekek, közlőművek (transmissziók).

Kívánatra prospectusok és költségvetések küldetnek.

12-12

